

Krajanské listy – březen 2016

Vydává Velvyslanectví České republiky v Pretorii ve spolupráci s českými krajany
v Jihoafrické republice.

Náměty a příspěvky zasílejte na adresu: maria.ramsova@seznam.cz, nebo
mariaramsova63@gmail.com

Redakce a Velvyslanectví České republiky v Pretorii neručí za obsah zaslaných příspěvků.
Redakční rada: Anna Syková, Mária Ramsová, Mirka Schullerová

Vážení a milí krajané.

v březnových Krajanských listech se dočtete o otevření knihovny Velvyslanectví ČR v Pretorii pro veřejnost i o termínu konzulárních dnů v Kapském městě v měsíci dubnu. Po výběru z aktuálních zpráv vzpomeneme zejména na výtvarníka a architekta Bořka Šípka, který zemřel dne 13. února 2016 a v rubrice hrady a zámky navštívíme hrad Český Šternberk. V zajímavostech se dočtete mimo jiné o vzniku řetězce McDonald's s pomocí českého rodáka a o šikmé věži v Ústí nad Labem. Navštívíme Lázně Libverda a nechybí ani cvičení z českého jazyka, včetně pozvání na seminář českého jazyka od Radky Hejmalové-Millar. Závěrem si pak připomeneme blížící se Velikonoce, jejich význam i tradiční způsob oslav.

Přejeme Vám veselé velikonoční svátky!

Vaše redakce

INFORMACE VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII	2
KONZULÁRNÍ DNY V KAPSKÉM MĚSTĚ V DUBNU 2016	2
SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ KNIHOVNY VELVYSLANECTVTVÍ	2
INZERÁTY / ŽÁDOSTI / OZNÁMENÍ	3
VÝBĚR ZE ZPRÁV	4
PRAHA JE DEVÁTÝ NEJBOHATŠÍ REGION V EU, UKAZUJÍ ÚDAJE EUROSTATU	4
VE WASHINGTONU VYJEDOU ČESKÉ TRAMVAJE	5
DRUHÉ MÍSTO PRO LETIŠTĚ VÁCLAVA HAVLA PRAHA ZA KVALITU SLUŽEB	6
ČESKÉ OSOBNOSTI A VYNÁLEZY	7
BOŘEK ŠÍPEK	7
NOVÝ BOR TRUHLÍ NAD ODCHODEM BOŘKA ŠÍPKA	8
ZEMŘEL ZDENĚK SMETANA, TVŮRCE KŘEMÍLKA A VOCHOMŮRKY	9
HRADY A ZÁMKY	10
ČESKÝ ŠTERNBERK	10
ZAJÍMAVOSTI	11
BURGERY MCDONALD'S VDĚČÍ ZA SVOU SLÁVU SYNOVI ČESKÉHO RODÁKA	11
ÚSTECKÁ KOSTELNÍ VĚŽ JE ČTVRTÁ NEJŠIKMĚJŠÍ V EVROPĚ. MÁ SE OTEVŘÍT TURISTŮM	13
ČEŠTÍ DESIGNÉŘI VYHRÁLI LONDÝNSKOU PŘEHLÍDKU INTERNATIONAL SHOWCASE 2016	14
NEJDELŠÍ EVROPSKÝ AUTOBUS V PRAZE: 21METROVÝ KOLOS OTESTUJE TRASU NA LETIŠTĚ	15

HOMOLKA TESTUJE NEJMENŠÍ KARDIOSTIMULÁTOR NA SVĚTĚ	16
PŘÍBĚHY ČESKÝCH ZNAČEK: SUPRAPHON NAUČIL ČECHY POSLOUCHAT ELPÍČKA...	17
ZDRAVÍ	19
ČESKÉ LÁZEŇSTVÍ: LÁZNĚ LIBVERDA.....	19
ČEŠTINA.....	19
SEMINÁŘE ČEŠTINY – ČESKÁ ŠKOLA BEZ HRANIC.....	20
ZÁBAVA	21
RECEPTY	21
HUMOR.....	22
NAPSALI JSTE NÁM	22
VELIKONOCE.....	25
V ROCE 2016 PŘÍCHÁZÍ VELIKONOČNÍ PONĚLÍ NA 28. BŘEZNA.....	25
VELIKONOČNÍ SYMBOLY	27
NENÁBOŽENSKÉ VELIKONOČNÍ TRADICE	29
VELIKONOCE PŘILÁKAJÍ DO PRAHY PŘES 230 TISÍC TURISTŮ	30
SPRÁVNÁ ŘEŠENÍ.....	31

INFORMACE VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII

(Kontakt: Embassy of the Czech Republic, 936 Pretorius Street, Arcadia, Pretoria,
P.O. Box 13671, Hatfield 0028-Pretoria, e-mail : consulate_pretoria@mzv.cz, tel.: 012 4312380, fax:
012 4312398)

KONZULÁRNÍ DNY V KAPSKÉM MĚSTĚ V DUBNU 2016

Konzulární dny v Kapském Městě se budou konat ve dnech 7.-8. dubna 2016.

Úřední hodiny jsou mezi 8.00 – 15.00 na adrese Visegrádského domu (bývalého Generálního konzulátu ČR), Fleetwood Avenue 2, Claremont. Pro vyřízení Vašich žádostí je nutné si předem sjednat schůzku prostřednictvím Velvyslanectví ČR v Pretorii (e-mailem consulate_pretoria@mzv.cz nebo na telefonním čísle 012 4312380). Ve Visegrádském domě nelze podat žádost o vízum.

SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ KNIHOVNY VELVYSLANECTVTVÍ

Velvyslanectví České republiky v Pretorii Vás srdečně zve na otevření knihovny velvyslanectví. Přijďte se za námi podívat, setkejte se se svými krajany, dejte si s námi tradiční českou bábovku a vyberte si domů ke čtení Vaší oblíbenou knihu, nebo třeba tu, kterou ještě neznáte.

Velvyslanectví České republiky v Pretorii
Vás srdečně zve na

OTEVŘENÍ KNIHOVNY

Slavnostní otevření se uskuteční dne 8. dubna 2016 v 10 hod. na Velvyslanectví ČR v Pretorii (936 Pretorius Street, Arcadia, Pretoria). Vaši účast prosím potvrďte Lauren nebo Sandře na tel. č. 012-431-2380 nebo pomocí emailu: pretoria@embassy.mzv.cz.

Pozvánka na otevření knihovny, seznam knih k vypůjčení a výpůjční řád, budou v nejbližší době zveřejněny na webové stránce úřadu: www.mzv.cz/pretoria.

Těšíme se na Vaši účast.

Rubriku připravila: Anna Syková

INZERÁTY / ŽÁDOSTI / OZNÁMENÍ

Hledá se Ferdinand Platil, narozen v Praze, v ČR

Do JAR emigroval v 70.letech. Jeho rodina od něj již několik let nemá žádné zprávy. Jakoukoliv informaci o něm či kontakt na někoho, kdo by ho mohl znát, prosím, pošlete na e-mail jiri.platil@tiscali.cz nebo tel. 00420 731 450 763

Výuka češtiny a angličtiny od začátečníků až po velmi pokročilé, od dětí až po důchodce.

Individuální přístup. Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobilní telefon 0824681401, e-mail RadkaHej@gmail.com

Kvalifikovaná soudní překladatelka nabízí vypracování překladů z češtiny do angličtiny a z angličtiny do češtiny (případně z a do ruštiny a němčiny). Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobilní telefon 0824681401, e-mail RadkaHej@gmail.com.

Naučte se šít jako profesionálky a oblékejte se podle svých představ.

HODINY ŠITÍ pro začátečníky i pokročilé

Individuální přístup a zdokonalení vašich dovedností jsou u nás zaručeny.

Specializujeme se také na **DESIGN A ZAKÁZKOVÉ ŠITÍ** svatebních šatů; večerních, business a vycházkových oděvů.

Najdete nás v Centurion.

VOLEJTE 0834484795 – Petra

Villa Klara B&B nabízí ubytování v luxusně vybavených pokojích v srdci Johannesburgu v Northcliffu.

Guesthouse je vhodně situován velmi blízko nákupního střediska Cresta.

Ideální pro byznysovou klientelu díky své poloze. (CBD 15minut, Sandton 20minut, N1 7 minut, nemocnice 10 minut)

Pokoje mají WiFi spojení.

Pro více informací navštivte naši webovou stránku www.villaklara.co.za

Rezervace: klara@villaklara.co.za či 011 478 2513. Denně od: 08:00 do 17:00.

At Villa Klara, the customer always comes first

Soukromá psychologická praxe

Mgr. Dita Bosman

HPCSA Reg. No. PS 0111449 / Pr. No. 0860000379093

V malebné Camps Bay, v Kapském Městě nabízím psychologicko poradenské a terapeutické služby pro dospělé jedince a páry v obtížných životních situacích, s různými duševními, psychosomatickými a vztahovými problémy. Dále také nabízím terapii hrou pro děti od 4 let.

Shop 102F, First Floor

The Promenade

Victoria Road

Camps Bay

Cell: 073 6103006

Fax: 086 6720904

Email: dita@dbosmanpsychologist.co.za

Web: www.dbosmanpsychologist.co.za

VÝBĚR ZE ZPRÁV

PRAHA JE DEVÁTÝ NEJBOHATŠÍ REGION V EU, UKAZUJÍ ÚDAJE EUROSTATU

Praha si v roce 2014 udržela postavení devátého nejbohatšího regionu v Evropské unii.

Ukazují to čerstvé údaje statistického úřadu Eurostat. Nejbohatší z hlediska HDP na obyvatele je stále vnitřní Londýn, Lucembursko a Brusel. Českou metropoli předstihl Bratislavský kraj, který je šestý. Například Vídeň nebo Stockholm jsou ale v tabulce až za Prahou.

Hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele Prahy dosahoval v roce 2014 podle statistiky 173 procent průměru EU, přesně stejně jako v roce 2013. Praha už ovšem zažila i lepší umístění: v roce 2010 byla osmým, v roce 2009 sedmým a v roce 2008 dokonce šestým nejbohatším regionem EU.

Vnitřní Londýn je v tabulkách Eurostatu uveden dokonce dvakrát, jeho západní a východní část jsou brány odděleně. Západní vnitřní Londýn s HDP na hlavu na úrovni 539 procent unijního průměru byl na prvním místě, „chudší“ východní vnitřní Londýn se s 204 procenty dostal na páté místo. Lucembursko, jež má kolem půl milionu obyvatel, dosáhlo hodnoty 266 procent průměru EU, Brusel 207 procent a Hamburk 206 procent.

Ve statistice je 21 regionů, kde HDP na hlavu nejméně o polovinu přesahuje celounijní průměr. Naopak nejchudšími regiony byly v roce 2014 severozápad Bulharska, dosahující jen 30 procent, francouzský zámořský departement Mayotte s 31 procenty a další bulharské či rumunské oblasti. Z celkem 21 regionů pod polovinou unijního průměru bylo po pěti v Bulharsku, Rumunsku a Polsku, čtyři v Maďarsku a po jednom ve Francii a Řecku.

Eurostat připomněl, že pozici regionů v tabulce mohou do značné míry ovlivňovat lidé, které do nich dojíždějí za prací a zvyšují tak jejich hospodářskou výkonnost na úroveň, které by jen s „místními“ nikdy nedosáhly.

Zdroj: ekonomikaidnes.cz

VE WASHINGTONU VYJEDOU ČESKÉ TRAMVAJE

První tři tramvaje českého výrobce Inekon Group vyjedou do ulic amerického hlavního města Washington D. C. Tramvaje tu jezdily naposledy před víc než půl stoletím.

Tramvaje čekaly kvůli průtahům při dostavbě tratí na svou premiéru již od roku 2007. Dodávka tramvají byla součástí kontraktu v hodnotě 30 milionů dolarů (737 milionů korun), v rámci kterého dodal Inekon Group své vozy také do dalších amerických měst – Portlandu a Seattlu.

„Zahájení provozu ve Washingtonu D. C. je pro nás stejně dobrou zprávou jako nedávné otevření nové tratě se sedmi našimi tramvajemi v Seattlu,“ řekl ředitel Inekon Group Josef Hušek.

Soupravy pro Washington D. C. byly vyrobeny již v roce 2007. Směřovat měly na trať Anacostia Line, která však nebyla dostavěna.

Podobné jako v Ostravě a Olomouci

V roce 2009 byly převezeny do USA a oficiálně předal zákazníkovi – společnosti WMATA. Od té doby byly ale vozy opět zakonzervovány. Mezitím byla ve Washington D. C. dokončena trať na H Street a Benning Road, kde budou vozy nakonec jezdit.

Tramvaje vycházejí z modelu 12-TRIO, upraveným podle požadavků amerických norem.

„Tímto typem tramvají cestují i obyvatelé dvou moravských metropolí – Ostravy a Olomouce,“ dodal Hušek.

V hlavním městě USA dosud byla městská hromadná doprava zajišťována pouze soupravami metra a autobusy. Změnit by to měly právě nízkopodlažní tramvaje. Plány Washingtonu počítají celkem s osmi linkami o celkové délce tratí šedesáti kilometrů.

Zdroj: Novinky.cz

DRUHÉ MÍSTO PRO LETIŠTĚ VÁCLAVA HAVLA PRAHA ZA KVALITU SLUŽEB

Pražské letiště se umístilo na druhé příčce v prestižním mezinárodním průzkumu, který hodnotil úroveň kvality služeb v roce 2015. Ocenění Letiště Václava Havla Praha získalo v konkurenci všech evropských letišť, kterými projdou ročně více než dva miliony cestujících. Výsledky průzkumu oznámila mluvčí letiště Marika Janoušková.

Řebříček každoročně vyhlašuje Mezinárodní rada letišť - Airports Council International (ACI), a to pro regiony Afrika, Asie – Pacifik, Evropa, Střední východ, Severní Amerika a Jižní Amerika – Karibik.

Pro Letiště Václava Havla Praha je to historicky první umístění na prvních příčkách průzkumu. Druhé místo sdílí společně s letišti v Dublinu, Curychu a na Maltě.

„Spokojenost cestujících je naším největším úspěchem, proto si velmi vážíme tohoto ocenění naší dosavadní práce. V minulém roce jsme podnikli řadu změn právě s cílem zlepšit celkový zážitek z letiště a jeho služeb, aby pro cestujícího příjemná dovolená začínala už na letišti. Zaměřili jsme se na zvýšení poměru kvality a ceny produktů i služeb, rozšíření nabídky, usnadnění orientace i rezervačních procesů, ale také na komfort a čistotu toalet. V těchto oblastech jsme také zaznamenali v názorech cestujících meziroční zlepšení,“ vysvětluje Václav Řehoř, předseda představenstva Českého Aeroholdingu, a odkazuje na loni spuštěnou kampaň Měníme letiště pro vás.

„Výsledek průzkumu ukazuje, že jsme se vydali správným směrem, a chceme v tom pokračovat, abychom zvýšili atraktivitu letiště také pro přilétající cestující. Soustavně pracujeme na zlepšení interiéru a exteriéru letiště, aby se zde cestující cítili komfortněji. Chystáme nové ideové řešení prostor připomínající více symboliku Prahy a České republiky, již v květnu se cestující mohou těšit na první nové Visitors centrum v příletové hale. Zároveň chceme rozvíjet individuální přístup pomocí vyškolených asistentů na příletech i odletech a v neposlední řadě prosadit komfortnější cestování do centra s moderně vybavenými a barevně odlišenými autobusy. Věřím, že s těmito chystanými změnami se nám podaří aspirovat na první příčku,“ dodává Řehoř.

Umístění je výsledkem průzkumu ACI, který probíhal na 300 letištích ve světě. Hodnotícími kritérii byla celková spokojenost cestujících s letištem i s jeho službami, jako je nabídka restaurací a obchodů, vybavení letiště, průběh pasové a bezpečnostní kontroly, proces odbavení, snadná orientace, ale i doprava z/na letiště.

ACI je nezisková organizace porovnávající 1850 letišť ze 173 zemí celého světa. Jejím cílem je sledovat spokojenost cestujících a kvalitu služeb, které jednotlivá letiště nabízí. Na prvním místě se v regionu evropských letišť přepravujících ročně více než 2 miliony cestujících umístila letiště Šeremetěvo, Plukovo a Soči, třetí místo obsadila letiště v Kodani, Keflavíku, Portu, Vídni a londýnské Heathrow.

Zdroj: <http://www.icot.cz/>
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ČESKÉ OSOBNOSTI A VYNÁLEZY

BOŘEK ŠÍPEK

Prof. Dr. Ing. arch. Bořek Šípek (14. června 1949 Praha – 13. února 2016) byl světoznámý český výtvarník, architekt, designér a vysokoškolský učitel, známý zejména jako tvůrce skleněných uměleckých objektů a nábytku nebo jako hlavní architekt správy Pražského hradu z období prezidenta Václava Havla (1992–2002). Byl také uměleckým ředitelem společnosti Czech Deco Team – sdružení architektů, designérů, výrobců a dovozců designového nábytku, kteří se rozhodli spolupracovat na společných realizacích a přispět k propagaci českého designu.

Narodil se 14. června 1949 v Praze. Dětství Bořka Šípka ovlivnilo směrem k samostatnosti a odpovědnosti.

Jako sedmiletý se musel vyrovnat se smrtí svého otce a o devět let později pak zemřela i jeho matka. (Oba jeho rodiče zemřeli na rakovinu.) Do rodiny Roubíčkových jej přivedla jeho spolužačka (dcera pana Roubíčka) Michaela Lesařová-Roubíčková. Bořkovým poručíkem se stal René Roubíček, sklářský mistr, který přispěl k tomu, že si Bořek Šípek na prahu dospělosti zvolil sklářství jako svůj obor.

V roce 1968, po absolvování umělecké průmyslovky, jako devatenáctiletý emigroval se svou sestrou. V Německu působil do roku 1983. Zde vystudoval architekturu (v Hamburku) a zároveň s tím studoval i filosofii (ve Stuttgartu). V roce 1979 získal doktorát na Fakultě architektury na Technické univerzitě v Delfách. Hovořil pět jazyků.

V roce 1983 přesídlil do Amsterdamu. Tam založil vlastní architektonické a designové studio Aletrego. V Nizozemsku se Bořek Šípek oženil s anglickou tanečnicí a choreografkou Bambi Uden. Z manželství se narodili synové Milan a Dalibor. Na počátku 80. let si Bořka Šípka vybrala v Nizozemsku italská designérská nábytkářská firma Driade jako jednoho ze svých dvorních návrhářů. Firma zajistila masivní reklamní kampaň a prodávala jeho produkty. Rychle přibývaly i další významné světové firmy.

V roce 1989 založil v Praze své nové umělecké studio. V Novém Boru v roce 1991 pak společně s Petrem Novotným a Liborem Fafalou založili sklářskou firmu Ajeto. V roce 1990 se vrátil do Prahy, byl jmenován profesorem architektury a designu, působil na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (VŠUP), tuto činnost ukončil v roce 1998.

V letech 1992 až 2002 působil ve funkci hlavního architekta správy Pražského hradu, kde pracoval na obnově hradních interiérů. Pro přítele Václava Havla vytvořil řadu artefaktů. Stal se jediným výtvarníkem, který po Josipu Plečnikovi zasáhl do architektonické a výtvarné podoby hradních interiérů: pro reprezentativní prostory Hradu pod jeho vedením vznikly unikátní lustry a další svítidla, vázy, soubory nápojového skla, skleněné součásti nábytku a další interiérové vybavení.

V roce 1999 byl jmenován profesorem architektury a designu na Univerzitě průmyslového designu ve Vídni. V roce 2004 vytvořil scénu a kostýmy pro operu Nagano. V roce 2007 vytvořil výhry pro soutěž ČT O korunu krále Karla. V září 2008 instaloval první velkou výstavu českých umělců v čínském Pekingu. V březnu 2012 otevřel (v rámci projektu Šípek Team) novou sklárnu v Novém Boru – Studio Anežka jako jediné místo výroby svých skleněných objektů a originálního designového skla. V roce 2013 vystavoval v rámci kolekce svítidel firmy Lasvit na veletrhu Salone Internazionale del Mobile v Miláně, výstavě Tortona Design Week a veletrhu Index v Dubaji.

Žil v Praze a v letech 2005 až 2012 byl děkanem Fakulty umění a architektury Technické univerzity v Liberci. Tady založil zcela nový studijní obor „Environmental Design“.

Jeho partnerkou byla zpěvačka Leona Machálková, která mu 11. ledna 2003 v Thajsku porodila syna Artura.

Od roku 2015 trpěl rakovinou slinivky a dne 13. února 2016 média oznámila jeho úmrtí.

Zdroj:Wikipedie

NOVÝ BOR TRUHLÍ NAD ODCHODEM BOŘKA ŠÍPKA

Položené květiny a hořící svíčky. U vchodu do malé novoborské sklárny Anežka, kterou pojmenoval a vedl architekt a designér Bořek Šípek, vzniklo malé pietní místo. Novoborsko bylo už desítky let Šípkovým druhým domovem, jeho odchod město a okolí zasáhl.

Zesnulý Bořek Šípek na archivním snímku v novoborské sklárně Anežka

„Ačkoliv byl mistr Šípek svou uměleckou invencí a vzdělaností celosvětovým pojmem a opakovaně mi zdůrazňoval svoje světoobčanství, bylo vždy patrné, že Nový Bor a Novoborsko miloval,“ řekl Právu novoborský starosta Jaromír Dvořák. Vzpomněl si na to, jak se Šípkem v jeho malé sklárně hovořil o různých věcech.

„Třeba o tom, jak velmi ho zasáhla smrt Václava Havla, jak ho naplňuje práce s mladými sklářskými výtvarníky, ale například i o tom, jak rád vaří,“ popsal starosta.

Šípkovy vazby k regionu byly mnohohrstevnaté. Úplně nejdříve v Novém Boru a sousedním Kamenickém Šenově zakotvili jeho poručníci, sklářští výtvarníci Miluše a René Roubíčkovi, kteří se o Šípka starali poté, co zůstal bez rodičů.

„Když už neměl otce, tak mu zemřela i matka. Chodil do školy s mou dcerou a ta ho přivedla k nám. Vlastním dětem jsem nikdy nechodil na rodičovská sdružení, a Bořkovi ano. Vždycky jsem trnul, co se dozvím,“ vzpomínal už dříve René Roubíček, který nedávno oslavil čtyřidevadesáté narozeniny.

Dílům dával česká jména

I název Ajeto vymyslel sám Šípek. „Tady je zvykem, že firmy dávají novým věcem názvy jako Moon Shine, Blue Motion a podobně, protože nám tady to zní exoticky. Ale pro lidi v zahraničí už to asi tak zajímavé není. Proto Bořek zvolil obrácenou taktiku a začal svým dílům dávat české názvy. Takže měl židli Sedni nebo Prosím a dokonce po nás chtěl, abychom mu dali vědět, kdyby nás napadla nějaká jednoduchá slova. Tak vzniklo například Nicmoc a pak i Ajeto,“ vzpomíná další ze spoluzakladatelů slavné značky Petr Novotný.

„Ajeto byl původně název vázy. Jelikož to ale byla velmi úspěšná váza, která se dobře prodávala, tak když jsme pak vymýšleli jméno pro sklárnu, tak jsme ji pojmenovali také Ajeto,“ dodal Novotný.

Kvůli sklárně si Šípek později v Lindavě pořídil chalupu. „Hlavně prostřednictvím sklárny je můj vztah k Českolipsku velký a vřelý. A mám tu chalupu, takže tady většinou trávím víkendy a vždycky to spojuji s prací v hutí,“ vyprávěl v rozhovoru v roce 2005.

O čtyři roky později se Šípek s Ajetem rozešel ve zlém, jeho odchod z firmy řešil dokonce i soud. Bývalí přátelé se ale dál respektovali a nikdy proti sobě veřejně nevystupovali. A některé věci se nezměnily dodnes. Ajeto například stále každý rok vyrábí prestižní Ceny Thálie, jejichž podobu navrhl právě Šípek.

Slavného tvůrce připomíná v Novém Boru kromě jeho sklárny Anežka také unikátní skleněná plastika Strom, složená z 350 malých skleněných částí. Šípek ji městu věnoval v roce 2006.

Od roku 2014 tu také stojí Šípkova Lavička Václava Havla. Po Barceloně, Dublinu, Praze a Washingtonu byl Nový Bor pátým městem, ve kterém Šípek svoji poctu Václavu Havlovi umístil.

„Odešel člověk, který nás nechával hrát se na jeho křídlech slávy, odešel člověk, kterého jsme obdivovali a měli rádi,“ uzavřel starosta Jaromír Dvořák.

Zdroj: Novinky.cz

ZEMŘEL ZDENĚK SMETANA, TVŮRCE KŘEMÍLKA A VOCHOMŮRKY

Ve věku 90 let zemřel animátor, scenárista a výtvarník Zdeněk Smetana.

Proslavil se zejména večerníčky včetně Pohádek z mechu a kapradí, v nichž přivedl na svět Křemílka a Vochomůrku. Výtvarníkovu úmrtí potvrdil pro iDNES.cz Petr Slavík, zastupující festival Anifilm, na němž Smetana předloni převzal cenu za celoživotní dílo. Byl i nositelem řady zahraničních trofejí včetně Zlatého medvěda.

„To je mi moc líto, Zdeněk Smetana byl dokonalý profesionál a velký kumštýř,“ reagovala na zprávu Jiřina Bohdalová, která výtvarníkovým postavičkám propůjčila hlas. „Jednou jsem se se ho zeptala, jak přišel právě na mě. Řekl, že mu to poradila manželka, ať prý mě zkusí,“ vzpomíná herečka.

Z dílny Zdeňka Smetany vzešly rovněž populární večerníčky Rákosníček, Štaflík a Špagetka nebo Malá čarodějnice. Na počátku své dráhy u Jiřího Trnky v ateliéru Bratři v triku si zkusil reklamy či společenské morality, později se přiklonil k tvorbě pro děti.

Z festivalu v Cannes si v roce 1980 přivezl cenu za nejlepší krátký snímek Krychle. K jeho posledním režijním pracím patřily seriály Kubula a Kuba Kubikula, Radovanovy radovánky či Běďa rošťák.

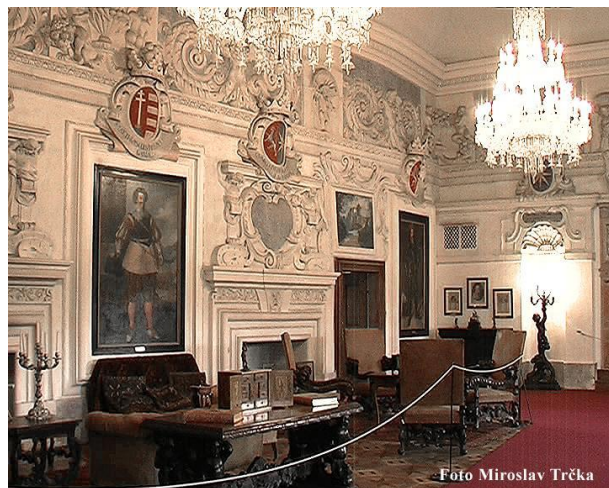
„Myslíme si, že tento český animátor nebyl za svého života doma plně doceněn, přestože patří k těm nejvýznamnějším tvůrcům. Málokdo ví, že má za sebou vedle Rákosníčka, Malé čarodějnice a dalších oblíbených Večerníčkových pohádek řadu filmů pro dospělého diváka,“ řekl umělecký ředitel Anifilmu Jiří Trnka, když Smetanovi předával cenu.

Zdroj: Idnes.cz

Rubriku připravila: Mirka Schullerová a Mária Ramsová

HRADY A ZÁMKY

ČESKÝ ŠTERNBERK

Raně gotický hrad byl založen před polovinou 13. století. Potomci zakladatele hradu se pak nazývali páni ze Šternberka. Rod se později rozděloval a z jedné rodové větve pochází i současný majitel hradu, pan Zdeněk Sternberg. Roku 1467 dobyli Český Šternberk vojáci krále Jiřího z Poděbrad. Později byl rozbořený hrad pánům ze Šternberka vrácen a ti ho při náročné obnově rozšířili a zabezpečili mohutným opevněním. Poslední velké úpravy probíhaly v druhé polovině 17. století a dále po roce 1712. V průběhu těchto přestaveb téměř zmizela původní členitá silueta hradu.

Při prohlídce se prochází barokními interiéry s dobovým zařízením značné umělecké hodnoty, doplněným mladším nábytkem z 19. století. V několika sálech je krásná barokní štuková výzdoba (např. v Rytířském sále na dolním snímku). Jiné místnosti jsou věnovány významným představitelům rodu Šternberků. Ze sbírek vyniká početná sbírka grafických listů ze 17. století, vystaveny jsou i historické zbraně a lovecké trofeje.

Výsledný dojem z návštěv hradu: výborný.

Příznivý dojem hned při příjezdu a prvním pohledu na mohutný hrad. Interiéry jsou honosné a pěkné, na kategorii "hrad" velmi slušně vybaveny mobiliářem. Průvodcovská služba výborná.

Český Šternberk je zajímavý i tím, že pokud vám přeje náhoda, můžete potkat majitele hradu (znáte další takový hrad?). Drobnou nevýhodou je málo místa v prodejně vstupenek, což se však projevuje až při početných výpravách v létě.

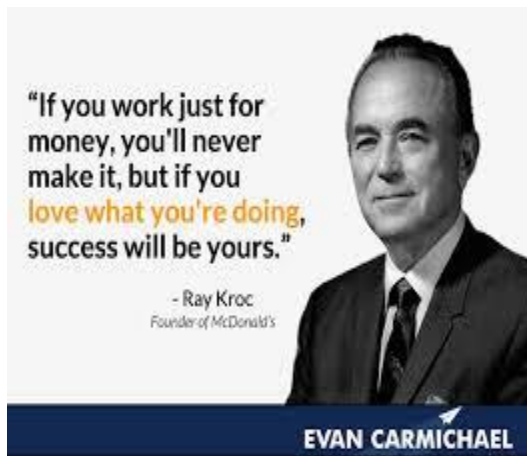
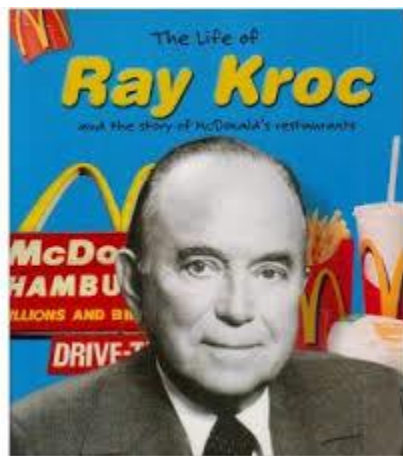
Zdroj: zamky-hrady.cz, Miroslav Trčka a domaci.eurozpravy.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ZAJÍMAVOSTI

BURGERY MCDONALD'S VDĚČÍ ZA SVOU SLÁVU SYNOVI ČESKÉHO RODÁKA

Za prudkým rozvojem fastfoodového titána McDonald's stojí syn českého rodáka Ray Kroc.

Svůj megabyznys začal budovat až ke své padesátce. Milovník baseballu a alkoholu vybudoval síť s burgery, kterou celý svět zná jako jeden se symbolů amerického konzumerismu.

„Bylo mi dvaapadesát, měl jsem cukrovku a bolavá kolena. Byl jsem ale přesvědčen, že to nejlepší v mém životě je ještě přede mnou,“ vzpomínal Kroc na začátky svého podnikatelského triumfu. Pro Američany je mužem, který doslova změnil Spojené státy. Řadí se po bok velikánů typu Henryho Forda či Johna Rockefellera. Americký magazín Time ho zařadil mezi 100 nejvlivnějších osobností dvacátého století.

Syn českého emigranta Raymond Albert Kroc se narodil 5. října 1902 na předměstí Chicaga americkém státě Illinois. Jeho otec Alois přišel do Ameriky z vesnice Stupno nedaleko Plzně, kde jeho rodiče vlastnili malou vesnickou hospodu. Když se Spojené státy připojily k boji v první světové válce, Kroc dobrovolně narukoval jako řidič sanitky u Červeného kříže. Zatajil přitom svůj věk – bylo mu teprve 15 let. Na evropskou frontu se ale nikdy nedostal, protože konflikt vzápětí skončil.

Po válce Kroc vystřídal řadu zaměstnání. Živil se jako jazzový pianista, obchodník s realitami nebo prodejce plastových kelímků.

Přitom potkal Earla Prince, který vynalezl multimixér na výrobu mléčných koktejlů. Tento výrobek Krocovi učaroval a začal ho na svých obchodních cestách nabízet.

V roce 1953 při svých cestách zavítal do kalifornského San Bernardina, kde ho zaujalo logo dvou zlatých oblouků Richarda a Maurice McDonalových. I jim nabídl své mixéry. Zároveň je přesvědčil o tom, aby s ním uzavřeli dohodu, díky které mohl začít používat jejich prodejní systém a jméno firmy. Ve vlastní režii si zřídil poblíž Chicaga obdobnou restauraci, která hned po svém založení v roce 1955 začala prosperovat.

Legenda McDonald's

Už původní obchodní model dnešního fastfoodového giganta byl prostý: jednoduché jídelní menu s devíti položkami, kterému kralovaly burgery, hranolky a nápoj. Jednoduché bylo i stolování restaurace. Zákazníci si vystačili bez židlí a nádobí bylo nahrazeno papírem a plastovými příbory na jedno použití. Řetězec zároveň stlačil i své ceny, hamburger byl za 15 centů a hranolky za deset.

Kroc si práci v gastronomii doslova zamiloval. Dohlížel v kuchyni a chodil dokonce čistit parkoviště od žvýkaček. Do toho vymýšlel restaurační síť, která by pokryla USA od Atlantiku k Pacifiku. Inspiroval se Henrym Fordem a jeho pásovou výrobou.

Obložené housky dostaly naprosto přesnou podobu, byla stanovena váha, obsah tuku i množství cibule, přibyla laboratoř, která zkoumala, jak usmažit co nejlepší hranolky. Jeden ze symbolů USA byl na světě.

Pásovna na burgery

„Nadání skutečného obchodníka spočívá v jemném umění přimět zákazníka dělat to, co chcete vy,“ říkal Kroc. Jeho mottem bylo, že do McDonald's se chodí jíst, ne stolovat.

Typicky americký přístup se vyplatil. Nové restaurace vyrůstaly jako houby po dešti na celém americkém středozápadě. Kroc proto v roce 1961 koupil za 2,7 milionu dolarů veškerá práva na značku McDonald's a začal s rozsáhlou expanzí hamburgerů. V roce 1963 prodala jeho stravovací síť neuvěřitelnou miliardu hamburgerů. V té době už měl řetězec i svého vlastního maskota – dodnes je jím klaun Ronald McDonald, který na pochutiny láká děti i dospělé.

O tři roky později byly akcie McDonaldu kótovány na newyorské burze a v roce 1967 Kroc otevírá první dvě restaurace mimo USA, v Kanadě a Portoriku. To už se byly mcdonaldovské burgery k dostání v 710 restauracích.

Novou vlajkovou lodí nabídky celé firmy stal dvoupatrový hamburger Big Mac, který je nejoblíbenějším produktem řetězce dodnes.

Úspěch Krocova impéria byl založen na dokonale propracované manažerské práci, marketingu a reklamě. Standardizované postupy a metody práce, které Kroc prosadil, ulehčily fungování restaurací a snížily náklady na minimum. Kroc navíc dokonale využil média k propagaci svých restaurací, pomocí nichž McDonald's vytvořil nový styl a stal se symbolem popkultury.

Mizerně placená práce a pomluvy

Kromě úspěchů se ale McDonald's musel potýkat i s kritikou - ať už kvůli údajně nezdravé nabídce jídel, na kterou společnost reagovala například saláty, nebo neúctě k životnímu prostředí. V oxfordském slovníku angličtiny se dokonce objevil termín McJob, označující ubíjející špatně placenou práci s malým potenciálem. Řetězec se tehdy dotčeně ozval s tím, že více než polovina manažerů firmy začínala právě jako prodáváči hamburgerů.

Firma se potýkala i s pomluvami - v 70. letech se třeba říkalo, že McDonald's do hamburgerů přidává červy. Ray Kroc to tehdy poněkud cynicky vyvrátil tvrzením, že libra červů je čtyřikrát dražší než libra hovězího, a tedy by se to nevyplatilo. Nic z toho ale neohrozilo postavení firmy. Postupný pokles tržeb v domovské Americe vyvážila expanze po světě, dnes McDonald's působí v téměř 120 zemích včetně ČR a roční tržby přesahují 22 miliard a zisk 4,5 miliardy dolarů.

Od burgerů k baseballu

Z vedení McDonaldu se Kroc stáhl v roce 1974, kdy se vrátil ke své celoživotní vášni baseballu a pořídil si proto tým San Diego Padres. Týmu se ale pod jeho vedením příliš nedařilo. Kroc ho nakonec se slovy „hamburgery mají větší budoucnost než baseball“ postoupil svému zeti.

Kroc se v průběhu života snažil i pomáhat. Jeho nadace se angažovala v léčbě alkoholismu, cukrovky a dalších nemocí. Patřil mezi největší dárce školy pro lékaře v Dartmouthu. Ke konci života se Kroc musel vzdát i náklonnosti k alkoholu, kterou ukončil až v pětasedmdesáti po protialkoholním léčení. Kroc zemřel po srdeční příhodě v roce 1984 ve věku 81 let. Zanechal za sebou burgerové impérium, které zná celý svět.

V Česku otevřel titán rychlého občerstvení první podnik v březnu 1992 v pražské Vodičkově ulici. Dnes zlaté oblouky najdeme na 93 místech po celé republice. Celosvětové tržby společnosti loni činily téměř 27,5 miliardy dolarů. Firma dává práci více než 36 tisícům lidí. Burgery jsou k dostání ve více než 100 zemích po celém světě.

Zdroj: Idnes.cz

ÚSTECKÁ KOSTELNÍ VĚŽ JE ČTVRTÁ NEJŠIKMĚJŠÍ V EVROPĚ. MÁ SE OTEVŘÍT TURISTŮM

Cesta ke zpřístupnění čtvrté nejšikmější věže v Evropě začala v Ústí nad Labem.

Odborná firma v úterý digitálně zaměřila věž kostela Nanebevzetí Panny Marie, která se vychýlila při bombardování města v roce 1945.

Věž je pozoruhodná pro návštěvníky krajského města již nyní. V budoucnu by se mohla stát i turistickou atrakcí. Majitelem kostela je římskokatolická církev. Ústecká komunitní nadace nabídla, že na zpracování projektu a případnou realizaci získá peníze od soukromých dárců.

„První dary už přišly ve výši zhruba 100 000 korun, za ně financujeme právě zaměření stavby. Je to velmi náročný proces, a jen sehnat firmu, která byla technicky schopna tak složitou stavbu, jako je šikmá věž, precizně zaměřit, nebylo jednoduché," uvedla zástupkyně nadace Kateřina Valešová.

Tři oslovení specialisté zakázku odmítli, unikátní stavbu nakonec zaměřila firma, která využila speciální zařízení v podobě 3D scanneru.

Dárci možná dostanou schod

Další peníze získané nadací jsou určeny na vypracování architektonických návrhů. Ujme se jich architekt Martin Rajniš, který je známý hlavně jako autor nové Poštovny na Sněžce.

Definitivní podobu nového přístupu na věž by pak vybírala odborná komise zahrnující zástupce církve a památkářů.

Na samotnou stavbu připravuje komunitní nadace veřejnou sbírku, která by mohla mít formu symbolického prodeje jednotlivých nových schodišťových stupňů. Zájemci by tak mohli vlastnit konkrétní schod do věže.

„Zda se nakonec věž otevře veřejnosti, a jaká bude definitivní podoba nového přístupu, bude záležet na rozhodnutí církve jako majitele stavby," uvedla Valešová.

Jestli by se na případném provozu věže nějakým způsobem podílelo město, zatím není jasné. „Jednání mezi statutárním městem Ústí nad Labem, arciděkanem Miroslavem Šimáčkem a Ústeckou komunitní nadací probíhají," řekla mluvčí magistrátu Jitka Stuchlíková.

Šikmá věž kostela Nanebevzetí Panny Marie se ve svých 60 metrech výšky odklání od vertikály o více než dva metry.

„Je nejšikmější věží v České republice i daleko za hranicemi okolních států. Ke svému hendikepu přišla za druhé světové války, po zásahu leteckou pumou se naklonila a praskla. Tehdy to vypadlo, že brzy spadne. Později ji ale Ústečané podepřeli dřevěnou konstrukcí a nakonec byla složitě zajištěna pomocí betonové injektáže do základů a železobetonového krunýře uvnitř věže," popsal ústecký historik Martin Krsek.

Při bombardování spadla původní schodišťová přístavba, kterou se na věž chodilo, při rekonstrukci už obnovena nebyla. Dnes je možné se na věž dostat jen krkolomnou cestou přes podkroví chrámové lodě.

Mezi dosavadní největší atrakce v Ústí patří lanová dráha k záměčku Větruše, hrad Střekov a zoologická zahrada. Turisté hojně navštěvují i rozhledny, z nichž se nabízí pohled na údolí Labe.

Letos chce město otevřít naučnou stezku Větruše, která povede k Muzeu civilní obrany, cyklistům by mělo sloužit nové informační centrum u nádraží a rozšířit by se mohla osobní lodní doprava. I letos bude pokračovat projekt pro rodiny s dětmi Labská královna.

Zdroj: Novinky.cz

ČEŠTÍ DESIGNÉŘI VYHRÁLI LONDÝNSKOU PŘEHLÍDKU INTERNATIONAL SHOWCASE 2016

Čeští módní návrháři z UMPRUM v čele s kurátorem Pavlem Ivančicem vyhráli hlavní cenu na londýnské přehlídce International Fashion Showcase, která se každoročně koná v rámci London Fashion Week. Instalaci s názvem Last Fata Morgana jednomyslně vybrala porota v čele s přední britskou stylistkou Sarah Mowerovou.

Výstava, kterou spoluorganizuje České centrum v Londýně, se na konci dubna přesune do Prahy, kde bude v rozšířené podobě k vidění v pražské Galerii Smečky.

Tímto vítězstvím se nám podařilo zařadit Českou republiku zpátky na mapu módního světa kurátor Pavel Ivančic

České centrum Londýn (ČLC) se na International Fashion Showcase podílí již potřetí. „Letošní vítězství nás příjemně překvapilo, máme velkou radost a především je to pro nás motivace dále pokračovat v podpoře mladých českých designérů ve Velké Británii,” řekla k tomu Tereza Porybná, ředitelka ČCL.

Česká republika byla vybrána z 24 zemí porotou složenou z expertů v oblasti módního průmyslu. „Porota se jednomyslně shodla na tom, že česká instalace si ocenění jednoznačně zaslouží. Zaujala nás čistota instalace i práce jednotlivých designérů,” dodala Mandi Lennardová, členka poroty a zakladatelka renomované módní agentury Mandi's Basement.

„Tímto vítězstvím se nám podařilo zařadit Českou republiku zpátky na mapu módního světa,” zdůraznil kurátor výstavy Pavel Ivančic, který od roku 2012 vede Ateliér módní tvorby na UMPRUM.

Zdroj: Novinky.cz

NEJDELŠÍ EVROPSKÝ AUTOBUS V PRAZE: 21METROVÝ KOLOS OTESTUJE TRASU NA LETIŠTĚ

Pražský Dopravní podnik vyslal na dva únorové týdny do ulic nový velkokapacitní dvoučlánkový autobus Mercedes-Benz CapaCity L. Půjde o prezentační a zkušební provoz, který souvisí s dlouhodobým cílem posílit kapacitu přepravy cestujících na pražské letiště. Ve vybraných dnech budou umožněny také bezplatné prezentační jízdy pro zájemce z řad veřejnosti.

Mimořádně dlouhý autobus měří téměř 21 metrů, čímž překonává českými předpisy danou maximální délku 18,75 metru.

Prezentační režim provozu na určené trase je umožněn díky dočasně udělené výjimce. V současné době se jedná o nejdelší dvoučlankový autobus v Evropě, na jehož zapůjčení se pražský Dopravní podnik dohodl s výrobcem.

„Autobusy tohoto typu byly vyrobeny zatím celkem čtyři. Jedno vozidlo se dlouhodobě testuje v Hamburku. Předchůdců tohoto modelu, které byly o metr kratší, se vyrobilo celkem 400 kusů,“ uvádí zástupce firmy Mercedes-Benz v České republice a ředitel Evobus ČR Georg Kendlbacher.

Autobus bude nyní testován po dobu dvou týdnů na trase linky č. 119 mezi Nádražím Veleslavín a Letištěm Václava Havla, přičemž budou simulovány provozní podmínky včetně umístění zátěže v interiéru.

Prezentační jízdy pro veřejnost budou organizovány vždy v odpoledních hodinách v úterý 9. února, ve středu 10. února a v neděli 14. února. Odjezdy prezentačních jízd z Nádraží Veleslavín jsou plánovány od 12.50 do 18.50 hod. vždy v hodinovém intervalu.

Dva autobusy jsou nákladnější

„Je v zájmu pražského Dopravního podniku dále zvyšovat kapacitu dopravy a komfort cestujících. Testováním velkokapacitního autobusu získáme řadu provozních dat a praktických zkušeností, které budou využity při rozhodování o dalším postupu řešení dopravní obsluhy pražského letiště. Autobus svou délkou a kapacitou zatím nemá v ČR obdoby,“ uvedl Jaroslav Ďuriš, generální ředitel a předseda představenstva pražského Dopravního podniku.

Mercedes CapaCity L o celkové hmotnosti 32 tun je určen především pro trasy s mimořádně vysokou přepravní poptávkou. Celkově pojme 190 cestujících, z toho je 38 míst určeno k sezení a 152 míst ke stání.

„Se současnou kapacitou kloubových autobusů se už dostáváme v letní letecké sezóně do svízelné situace, a jestli bude počet cestujících na letišti dál přibývat tímto tempem, což by dle predikcí Letiště Praha a vývoje z posledních dvou let měl, budeme to muset řešit,“ říká ředitel ROPID Petr Tomčík.

„Přidávat další autobusy na č. 119 už nemá smysl, v letní sezóně navazují její spoje ve Veleslavíně v podstatě na každé metro. Než jezdit od metra dvěma autobusy za sebou, je méně nákladné mít jeden dlouhý. Při správném výběru interiéru by pobral o 40 lidí více než dnešní kloubové linky č. 119,“ dodal.

Zdroj:Novinky.cz

HOMOLKA TESTUJE NEJMENŠÍ KARDIOSTIMULÁTOR NA SVĚTĚ

Kardiologický tým profesora Petra Neužila v pražské Nemocnici Na Homolce úspěšně prošel náročným auditem amerického Úřadu pro potraviny a léčiva (FDA). Ten je nejvyšší autoritou Spojených států odpovědnou mimo jiné i za kontrolu lékařských přístrojů.

Audit se týkal provedení klinické studie přínosů nejmenšího kardiostimulátoru na světě Medtronic Micra. „Podařilo se skvěle obstát v celosvětové konkurenci,“ řekl Právu ve čtvrtek profesor Neužil.

Informoval, že uvedený kardiostimulátor je výrazně menší než ostatní. „Váží jen jeden a půl gramu, je dlouhý pětadvacet a tlustý osm milimetrů,“ uvedl.

Fungování kardiostimulátoru bylo v Praze zkoumáno v celosvětovém srovnání na velmi vysokém počtu 43 pacientů. Výsledky z Homolky byly natolik mimořádné, že se je rozhodl prověřit i americký FDA.

Na studii se podílelo 70 institucí

Přímo na místě mohl jen potvrdit data, která tým z Homolky prezentoval ve své zprávě. Na studii společnosti Medtronic se podílelo na 70 různých institucí po celém světě, které pacientům implantovaly na 600 zařízení Medtronic Micra a následně tyto pacienty rok sledovaly.

Studie se zabývala dvěma hlavními tématy: bezpečností a účinností micry, tedy vyhodnocením případných závažných komplikací a pozorováním chodu přístroje v každodenní praxi.

Nové technologie miniaturizují kardiostimulátor a dovolují mu fungovat bez vodičů elektrod, které se zavádějí přes podklíčkovou žílu do srdce a jsou nejslabším článkem současných kardiostimulačních systémů.

Zdroj: Novinky.cz

PŘÍBĚHY ČESKÝCH ZNAČEK: SUPRAPHON NAUČIL ČECHY POSLOUCHAT ELPÍČKA

Značku Supraphon zná v Česku několik generací od teenagerů po jejich prarodiče.

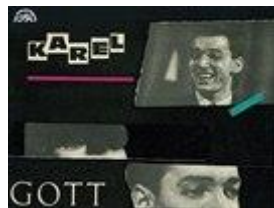
Tradiční vydavatelství naučilo Čechy poslouchat gramodesky. Za totality z něj vyrostl hudební gigant, který do světa vyvezl například Karla Gotta a měl stovky prodejen. Dnes má jedinou. Otevřel ji po čtvrt století loni v prosinci.

První kamenná prodejna v moderní éře nazvaná Musicpoint otevřela začátkem prosince na pražském Jungmannově náměstí. „Další otevírat neplánujeme, je to spíše prezentační prodejna,“ uvádí Michal Máka z marketingového oddělení Supraphonu.

Prostory budou kromě maloobchodu sloužit i ke křtům, autogramiádám nebo autorským čtením. „Návrat do roku 1988 nehrozí,“ dodal. V tomto roce měl Supraphon, který byl za totality součástí národního podniku Gramofonové závody, na území Československa 155 prodejen. Ty se v roce 1993, kdy se stal majitelem Supraphonu Bonton, staly součástí sítě prodejen Bontonland.

Supraphon v nové kamenné prodejně nabídne i tituly jiných vydavatelů. E-shop už firma spravuje delší dobu.

Supraphon je dnes producentem hudebních nahrávek, nabízí i nahrávací služby v externích studiích. V minulosti společnost provozovala několik vlastních studií (mimo jiné v Rudolfinu, kde vznikaly nahrávky klasické hudby), to však bylo v době, kdy byla součástí megalomanského státního podniku a řídila se potřebami centrálního plánování.

Od dluhů pomohla Cikánka

Díky Supraphonu se Češi ve 30. letech minulého století naučili poslouchat gramodesky. Značka vznikla ze zkrachovalé německé společnosti Ultraphone, kterou čeští majitelé koupili za 1 milion korun. V prvních letech se v Československu prodaly miliony gramodesek. Noví vlastníci se zadlužení zbavili i díky obrovskému komerčnímu úspěchu desky s nahrávkou slavné písničky Cikánka od Karla Vacka.

Začátky přesto nebyly zrovna růžové. „Česká společnost Ultraphon zpočátku čelila koordinovanému tlaku zahraničních koncernů a jejich kartelové cenové politice,“ uvedl Supraphon v textu o své historii. Značku Supraphon si firma nechala patentovat v roce 1931, zpočátku byla určena pro výrobky na export. V této době se také kromě desek objevuje na trhu elektrický gramofon stejné značky.

Kromě klasických děl - například Smetanovy Mé vlasti - společnost v začátcích získává k exkluzivní spolupráci mimo jiné Vlastu Buriana. Komerční úspěch sklízí firma především s nahrávkami filmových písniček a melodií. Hitem v polovině 30. let se stává také nahrávka písničky Nebe na zemi od autorské trojice Ježek & Voskovec & Werich, v roce 1940 zase slavila prodejní úspěch audiokniha pro děti Ferda Mravenec.

První elpíčko

Rok 1946 se nesl v duchu znárodnění, zničení konkurence (zanikla společnost Esta) a konsolidace - Supraphon se stává součástí státního gigantu Gramofonové závody. Ve znaku tradiční značky se poprvé objevuje lev s lyrou.

Supraphonu nicméně socialismus přinesl další rozvoj. Dílem to byla práce výrazného manažera Jiřího Vinařického, který za železnou oponou otevřel spolupráci se světovými vydavatelskými EMI a Polygram a dopomohl k zahraniční kariéře například Karlu Gottovi a Heleně Vondráčkové.

Na začátku padesátých let přišla na scénu první nerozbitná dlouhohrající gramofonová deska označovaná LP. Výroba elpíček probíhala v Loděnicích, odkud se postupně dařilo exportovat.

V roce 1963 vydal Supraphon svou první nahrávku s hlasem Karla Gotta (Careless Love). Firma měla v těchto letech v Praze tři nahrávací studia. V jednom z nich (v Kobylisích) natočil pro Supraphon v roce 1965 Václav Neckář svůj hit Tu kytaru jsem koupil kvůli tobě. Nová vlna zájmu o tuto píseň přišla v roce 1999 s Hřebejkovým filmem Pelíšky.

Svou úspěšnou hudební kariéru spojují se značkou Supraphon i další popoví umělci: Waldemar Matuška, Eva Pilarová či Marta Kubišová. V době uvolňování v roce 1969 vyšly pod Supraphonem dokonce Beatles. Kromě gramodesek v šedesátých letech společnost začala prodávat také audiokazety.

Zeštíhlování a privatizace

Koncem 80. let už byl ze Supraphonu hudební mamut. Kromě výroby gramodesek, audiokazet, gramofonů a nahrávací činnosti také prodával noty, videa nebo knihy o hudbě.

Jak uvádí Supraphon na svém webu, ještě v roce 1990 byla společnost „gigant hudebního průmyslu“. S pádem železné opony však přišlo postupné zeštíhlení. V následné privatizaci se od společnosti oddělila výroba gramofonových desek v Loděnicích (společnost GZ Media), přitom právě vinyly provázely činnost podniku od jeho začátků ve 30. letech 20. století.

„Byl to jen logický krokem té doby. Současný Supraphon se soustřeďuje na svojí základní funkci, tedy produkci a vznik nových nahrávek a ediční činnost s bohatým katalogem původních archivních nahrávek,“ říká Máka.

Po malé privatizaci zůstalo ze 167 prodejen jen 18. Vznikla akciová společnost, do které v roce 1993 vstoupil Bonton (vlastnil mimo jiné nakladatelství Albatros). Supraphon se soustředí na vážnou hudbu a mluvené slovo. Populární hudbu začal opět vydávat v roce 2003.

Podle Máky dnes zájem o vinyly sílí. „Již několik let reagujeme tím, že pečlivě vybíráme tituly, o které by byl na LP zájem a jejich výroba by na malém českém trhu nebyla ztrátová,“ uvedl Máka. Jde například o LP Karla Kryla Bratříčku, zavírej, vrátka.

Protože je čím dál vyšší zájem i o formáty mp3 nebo FLAC, investoval Supraphon také do vzniku portálu Supraphonline.cz. „Pokles prodeje fyzických nosičů, který se již v zásadě zastavil, se daří eliminovat právě nárůstem prodeje digitálních,“ dodal Máka.

Zdroj: Idnes.cz
Rubriku připravila: Mária Ramslová

ZDRAVÍ

ČESKÉ LÁZEŇSTVÍ: LÁZNĚ LIBVERDA

Lázně Libverda jsou tradičním lázeňským komplexem, ležícím ve stejnojmenné obci v malebném prostředí Jizerských hor v nadmořské výšce 424 metrů. Díky své poloze a příjemnému klimatu lázně nabízejí ideální podmínky pro léčení, relaxaci i aktivní trávení volného času.

Již v průběhu 14. století byly objeveny léčivé účinky místních minerálních pramenů, jejichž voda si postupem času vysloužila název Boží voda. Lázně nabyly věhlasu především v průběhu 18. století, kdy byly také jedním z rezidenčních sídel šlechtického rodu Clam-Gallasů.

Přírodní léčivé zdroje –
přírodní minerální voda
hydrogenuhličitanového typu.

Léčebné indikace -

Dospělí: nemoci oběhového
ústrojí, nemoci z poruchy
výměny látkové a žláz s vnitřní
sekrecí, nemoci nervové,
nemoci pohybového ústrojí,
nemoci onkologické.

Volný čas -

Kromě turistických cílů v
okolí Lázní Libverda
(vodopády Štolpich, hora
Smrk, restaurace Obří sud,
bazilika Hejnice) jsou přímo v
areálu k dispozici tenisové
kurty, minigolfové hřiště,
fitness centrum či
kardiostezka.

Milovníci zimních sportů ocení blízkost běžeckých stop a sjezdového areálu Świeradow Zdrój. V letních měsících je celá oblast jako stvořená pro pěší a cykloturistiku.

Výlety do okolí

Bedřichov: Vodní nádrž postavená na řece Černá Nisa v letech 1902–1905.

Frýdlant: Gotický hrad a k němu přilehlý renesanční zámek.

Frýdlantská výšina: Rozhledna, z níž se otevírají nádherné pohledy na příkré svahy Jizerských hor.

Hejnice: Neobyčejný barokní kostel Navštívení Panny Marie s nádhernou vnitřní výzdobou a přilehlým františkánským kostelem, ve své době populární poutní místo v tomto kraji.

Smrk v Jizerských horách: Nová 20metrová kovová rozhledna, z níž se otevírají nádherné výhledy na část Čech, Polska a Německa.

Zdroj: .lecebne-lazne.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ČEŠTINA

Dnes si procvičíme, co jsme se naučili minule.

Napište slovy:

120 x

20° 11' 32"

15 °C

20 K

15.20

2:30

17 %

20%

5 m
7m

Napište číslicemi:

Dva miliony sedm set tisíc
Třicet metrů
Dvoumetrový
Padesát procent
Tříprocentní
Třetí odstavec
O šesté hodině
Rozměr dvakrát pět metrů
Tři krát sedm rovná se dvacet jedna

Připravila Radka Hejmalová-Millar

SEMINÁŘE ČEŠTINY – ČESKÁ ŠKOLA BEZ HRANIC

Srdečně zveme všechny zájemce o výuku češtiny na semináře, které se budou konat v neděli 6. března 2016 a v neděli 13. března 2016.

Vyučující: Radka Hejmalová-Millar
Místo konání: Studio Radky Hejmalové-Millar v Johannesburg, Fourways
Program na oba dny:
8.30 – 10.30 pokročilé děti školního věku
11.00 – 13.00 děti školního věku, začátečníci
13.30 – 15.30 dospělí
Cena: R100 za osobu

Hlaste se, prosím, na tel. čísle 0824681401 nebo e-mailové adrese RadkaHej@gmail.com do konce února. Po přihlášení vám bude zaslán přesný popis cesty do studia.

Semináře se budou dále konat každého čtvrt roku.

Seminars of the Czech language – Czech school without borders

We are cordially inviting all those interested in learning the Czech language to the Czech language seminars. The seminars will take place on Sundays the 6th and the 13th of March 2016.

Lecturer: Radka Hejmalova-Millar
Venue: Studio of Radka Hejmalova-Millar in Johannesburg, Fourways

Programme for both days:
8:30 – 10:30 Advanced school children
11:00 – 13:00 Beginners school children
13:30 – 15:30 Adults

Cost: R100 per person

Kindly enroll at the following contacts before the end of February:

Cell: 0824681401

E-mail: RadkaHej@gmail.com

The detailed directions to the studio will be given on enrolment.

Further seminars will take place quarterly.

Připravila Radka Hejmalvoá-Millar

ZÁBAVA

RECEPTY

Domácí ricotta

Budete potřebovat:

- * 1,5 l plnotučného čerstvého mléka
- * 500 ml smetany ke šlehání
- * 1 lžičku mořské soli
- * 4 lžíce citronové šťávy nebo jablečného octa

Postup:

Vyložte cedník plátnkem (pánským kapesníkem) nebo gázou. Mléko, smetanu a sůl zahřívejte za stálého míchání až k bodu varu. Pak pomalu vlijte citronovou šťávu nebo jablečný ocet. Ztlumte plamen a míchejte ještě asi minutu. Vypněte a nechte ustát pět minut.

Sraženinu se syrovátkou vlijte do plátnka v cedníku a nechte při pokojové teplotě hodinu vykapávat. Ricottu ze síta uložte do misky nebo plastové krabičky, uzavřete a uchovejte v chladničce.

Pozor! Mléko použijte jen čerstvé a vyvarujte se krabicového, homogenizovaného či UHT.

Květákové placičky

- Květák
- 2 ks vejce
- 10 polévkových lžic mouky
- 10 polévkových lžic mléka
- 1 hrst bylinek (čerstvé)
- sůl ,pepř , olej

Postup přípravy

Čas přípravy: 20 min vaření/pečení:

Květák omyjte a rozdělte na růžičky. Zasyrova nahrubo nastrouhejte. Přidejte mouku, mléko, žloutky, bylinky a sníh ušlehaný z bílků, podle chuti osolte a opepřete. Rukama tvořte ze směsi placičky a smažte je na pánvi na rozpáleném oleji.

Podávejte s bramborami a tatarkou nebo s bramborovou kaší.

Zdroj : Blesk .cz Recepty

HUMOR

****Zoufale zamilovaný mládenec padl na kolena před dívkou svých snů a prosí ji o ruku:**

"Neexistuje!" odsekne ta dívka.

"Můj budoucí manžel musí vydělávat alespoň padesát tisíc za měsíc, musí umět vařit, uklízet, všechno v bytě opravit, abych nemusela platit ty zloděje údržbáře, musí mě ve všem poslechnout, milovat mě jako bohyni a splnit mi každé přání."

"No tak dobře!" vzpomíná se mládenec, "ale když už klečím, dovolte mi, abych se za toho chudáka pomodlil!"

****Muž a žena se srazí v autech. Obě jejich auta jsou úplně na maděru, ale ani jednomu z nich se nic nestalo.**

Když se vysoukali z aut, povídá žena muži: "Tak vy jste muž, to je zajímavé. Já jsem žena. Hmm, podívejte na naše auta! Nic z nich nezbylo, ale my jsme zranění nebyli. To musí být znamení od Boha. Měli jsme se setkat, stát se přáteli a žít spolu až do smrti."

Muž přitakal: "To jo, to muselo být určité znamení od Boha!"

Žena pokračovala: "A podívejte se na tohle, další zázrak. Moje auto je totálně na mraky, ale tahle láhev vína je naprosto v pořádku. Bůh si určitě přeje, abychom toto víno vypili a oslavili tím naše štěstí."

Potom podala láhev muži. Ten souhlasně přikývl, otevřel láhev a polovinu vypil.

Pak ji podal zpět ženě. Ta vzala láhev, zavřela ji a vrátila muži do rukou.

Ten se jí zeptal: "Vy nebudete?"

Načež mu odpověděla: "Ne. Já počkám na policii."

****Manžel čte manželce článek o tom, kolik slov muži a ženy používají denně - 30 000 ženy a 15 000 muži.**

Žena odpoví: "To proto, že my ženy vám mužům musíme všechno opakovat."

Muž se na to otočí k ženě a ptá se: "Co?"

Zdroj: příspěvek krajanu / internet

Rubriku připravila: Mirka Schullerová

NAPSALI JSTE NÁM

Návrat ke kořenům

Psal se rok 1883, když František Volek, rodák z Loštic, přistál u břehů města Natal v Jihoafrické republice, aby tam žil v nově založeném klášteře řádu cisterciátů (trapistů). Bylo mu tehdy 23 let. Narodil se v Lošticích r. 1860 v domě č. 173, v tehdejší Mohelnické ul. (nyní dům Gerlichových).

Jeho rodiče později koupili dům č. 213 v ul. Moravičanská (dům pí Kleckerové). Rodiče zajistili Františkovi možnost dobrého vzdělání na tehdejší c.k. slovanském gymnáziu v Olomouci. Po smrti maminky zanechal studia a po roku střídavého pobytu v Prostějově a v klášteře Milosrdných Bratří ve Vídni, vstoupil do kláštera Trapistů.

Představený kláštera zakládal v té době nový klášter v Jihoafrické republice. František v jednom ze svých dopisů panu JUDr. Richardu Fischerovi r. 1914 píše ze svého života toto: Po návratu převora kláštera z Afriky a na jeho vyznání, šel jsem s ním do Afriky, a tak se jsem se dostal do Natalu, kde jsem v září r.

1883 přistál. Život klášterní nebyl mi však souzený. O Třech Králích 1884 opustil jsem klášter a vstoupil do práce u jednoho zdejšího farmáře. Ten poznáv moje vzdělání, svěřil mně farmář své dítky k vyučování v němčině. Za pět let získal František Volek místo „nadučitele“ (ředitele) v New Germany, kde působil přes 25 let i se svým synem. Oženil se, se ženou vychovali tři syny: Otakara, Edmunda, Theodora.

Založiv si tak nový domov, kde přes 25 let již bydlím, a jsem teď anglickým občanem, tím jsem ovšem práva rakouského občanstva pozbyl, - nevelká ztráta – ale do Loštic přísluším vždy, ať po domovském právu či neprávem, to je mi jedno. Rád bych ještě jednou drahou vlast svoji navštívil, ale kdy to bude, nevím. Podívat se na Vás, a obejít všechna ta místa, kde jsem jako klučina si hrával, potřásti ještě pravíci tomu či onomu známému, slzu lásky na hrobech svých milých prolíti a přitom tu milou rodnou zem ještě zulíbati, to bych velmi rád. Než pochován chci býti zde (v Africe), ve svobodné zemi, mezi černochoy, mezi lidmi, svoboden mezi svobodnými, ne otrok mezi otroky. Tož, možno-li, na shledanou...(Frank J. Volek)

Několikrát byl František dopisem pozván R. Fischerem na setkání rodáků Loštic. Po dlouhá léta odebíral noviny „Pozor“ a „Proudy“, zajímal se o vše, co se ve vlasti a v Lošticích děje. Jeho děti uměly česky, a také na „Havelkovo stipendium“ v Lošticích přispěl značným obnosem.

Přání políbit rodnou matičku zemi a projít se po místech svého dětství se však Františku J. Volkovi již nespĺnilo. Zemřel v r. 1940 v Jihoafrickém Durbanu. Jeho potomci zůstali nadále žít v Jihoafrické republice, která byla jejich domovem. Jeden z potomků se před lety snažil o navázání kontaktů s příbuznými z Loštic. Díky p. Petru Volkovi ze Zábřeha, který je také Loštickým rodákem a snažil se pomoci, poslali si párkrát dopis a nějaké fotografie. Tato komunikace umlkla z důvodu jazykové bariéry. Narodili se další generace potomků F. Volka a o svém předkovi, který se do Afriky přistěhoval jako první, znaly jen útržky. Ale jak to je již historií lidstva prověřeno, síla rodu je velká.

Zhruba před rokem a půl, mne emailem kontaktoval z Johannesburgu jistý pan J.F.Volek (Volks) s prosbou o pomoc při dohledání svých předků rodu Františka Volka a informací o nich. Z časových důvodů zamýšlená krátká návštěva Loštic byla na čas oddálena. Rok od novopočátku komunikace s potomkem rodiny Františka Volka utekl jako voda a mně se podařilo nalézt zajímavé informace o předcích Jay F. Volka i samotném Františku Volkovi. Pan Jay Volks je Františka Volka praprapravnuk. Mimo jiné jej zajímalo, zda nemohl být František židovského původu. Věděl, že otec Františka Volka, též František, se narodil jako nemanželské dítě. Tato domněnka však byla vyvrácena, i když možná ještě může historie odhalit jiné informace, neboť pátrání není u konce a předci Františka Volka před nás postavili zajímavý rébus.

Uplynulo dlouhých 132 let od roku, kdy se mladý František Volek naposledy procházel milovanými Lošticemi. Ale jak z názvu vyplývá, dříve či později se narodí v rodině ten, koho kořeny svých předků chytanou za srdce natolik, že je ochoten pátrat a alespoň navštívit místa, odkud pochází ten z jejich rodu, k němuž, aniž by jej osobně mohl poznat, ctí v srdci velkou úctou a přeje si, aby i jeho potomci a jeho blízká rodina poznaly a cítily téměř zapomenuté kořeny rodu.

Nevím, zda to byl tak trochu osud, ale bylo to právě v den odhalení pamětní desky Fanny Neuda, 3.9.2015, kdy Loštice navštívili hosté z dalekých krajín - izraelská poslankyně Aliza Lavie uctila památku Fanny Neuda v loštické synagoze a Jay Volks s manželkou, praprapravnuk Fr. Volka, který je prvním potomkem po 132 letech poté, kdy František V. opustil Loštice. Věřím, že samotný František Volek by

zamáčkl slzu dojetí a díky, že jeho sen, alespoň na chvíli navštívit rodné a milované Loštice, splnil Jay - jeho krev, rodina, když mu nebylo dopřáno. A v dnešní postmoderní době, kdy mnohé lidské hodnoty jdou v zapomnění, byl by na svého praprapravnuka jistě náležitě hrdý, přinejmenším tak, jako Jay na svého prapradědečka.

Poté, co jsem si opakovaně přečetla výše popsané přání Františka Volka z jeho publikovaných dopisů, mohu říci, že Jay se svou ženou Janick, splnili jeho přání téměř stoprocentně, aniž by je znali. Česky neznali jediné slovíčko.

Naše společné setkání začalo jak jinak, než na radnici v Lošticích. A nevíkala jsem je sama. Spolu se mnou byl té krásné chvíli přítomen pan Petr Volek, který také pomohl objasnit a spojit mnohé nitky otázek o historii rodu Františka Volka. Tím spíše mu patří velký dík, že jeho větev rodiny nijak nesouvisí s rodem F. Volka, alespoň do 18. st., ale třeba časem nalezneme společné spojení rodů. Tímto bych chtěla panu Peterovi Volkovi poděkovat za jeho velkou pomoc i ochotu, kterou věnuje již dlouhá léta.

Tak velká událost byla samozřejmě zahájena symbolickým připitkem a malým pohoštěním. Velké obavy z jazykové bariéry se pomalu rozplynuly díky touze dát a poznat. Pan Petr Volek umí trochu německy, což Jay V. nikoli. A já jen pramálo anglicky. Ale když člověk chce, rozumí. Já se za tři dny návštěvy Jaye a Janick přesvědčila, že nám vtlučená gramatika anglického jazyka není k dorozumění to nejdůležitější, a když člověk musí, jde mnohé.

Pan Petr Volek pověděl Jayovi o korespondenci s jeho strýcem a podaroval mu záramované rodinné fotografie F. Volka i s věnováním. Já jsem přispěla malými dárečky, které měly nějakou spojitost s Lošticemi. Návštěva v Lošticích byla splněna dle přání Jaye, a aniž by tušil, téměř dle přání jeho prapradědečka. Prohlédl si rodný dům i vlastní dům F. V., prošel celý hřbitov a zastavil se u každého z hrobů rodiny Volků. Pan P. Lubomír Konfederák nám s ochotou otevřel brány kostela, kde Jay v myšlenkách vzpomínal, že zde sedával při bohoslužbách i F.V. co by dítě. Poznal místa bývalé školy, kde F.V. jako dítě studoval. V úctě a se zájmem prošel spolu se svou ženou Janick židovský hřbitov a v den jejich odjezdu se díky p. L. Štiplovi mohli prohlédnout loštickou synagogu a popovídat si o její historii (I sám Petr Volek je na jedné z fotografií vystaven v synagoze jako dítě. (Až v daleké Jihoaf. rep. znají příběh loštické tóry.)

Jedním z přání Jaye bylo, možnost zahrát si alespoň chvíli tenis na červené antuce v Lošticích. Ve své zemi totiž takové prostředí pro tenis nemají. Tento sen mu splnil p. Ladislav Kindl s kamarády, a to dokonce přátelskou čtyřhrou. A i zde jazyková bariéra padla díky lásce ke sportu, tenisu a možná také díky moravské slivovičce, kterou Jay rád ochutnal. Já a Janick jsme vše patřičně dokumentovaly.

František Volek by byl jistě rád, jak tento návrat došel konce. Manželé Jay a Janick Volks strávili v Lošticích tři dny. Ochutnali nejen tvarůžky, spali téměř naproti rodnému domu F.V. Volka v penzioně U Coufalů a osobně navštívili milovaná místa dětství F. Volka.

Před odjezdem domů do Johannesburgu napsal Jay pro občany Loštic pozdrav a já vím, že jeho návštěva nebyla poslední. Další návštěva je totiž plánována spolu s jeho sestrou a jeho malou dcerou, aby i ony mohly poznat Loštice - milované místo F. J. Volka, místo svých kořenů.

Poznala jsem manželé Jay a Janic Volks osobně tři dny. Oni se rádi naučili slovíčko: Ahoj, dobrý den, děkuji, Loštice. Všichni jsme ale cítili společné - Lásku k Lošticím, i když jsme se tu nenarodili a rodný jazyk máme odlišný.

Loštické tvarůžky by se letecky do Jihoař. rep. převážely díky svému aroma asi nesnadno, ale moravská slivovička tam doputovala bez úhony všem Volkům "na zdraví". Těšíme se na další návštěvu Loštic a společné setkání.

Zdroj: J.Grygarová, matrikářka, Loštice

VELIKONOCE

V ROCE 2016 PŘICHÁZÍ VELIKONOČNÍ PONDĚLÍ NA 28. BŘEZNA

Velikonoce jsou nyní nejvýznamnější křesťanský svátek, který je oslavou zmrtvýchvstání Ježíše Krista.

K tomu podle křesťanské víry došlo třetího dne po jeho ukřižování. Kristovo ukřižování se událo kolem roku 30 či 33 v blízkosti významného židovského svátku pesach, který je památkou vysvobození Izraelitů Mojžíšem z egyptského otroctví. Tak jako Letnice jsou tedy původně svátkem židovským a do roku 325 se slavily ve stejný den jako svátek židovský. U Slovanů a Germánů splynuly jejich lidové oslavy s pohanskými slavnostmi jara (pohanský název Easter), jimiž bylo oslavováno procitnutí přírody ze zimního spánku, čímž do jejich lidových oslav přešly v germánském a slovanském prostoru mnohé původem pohanské zvyky.

Historicky lze symboly Velikonoc vystopovat jako univerzální symboly jara a plodnosti například až do starověkého Egypta, kde zelený Chonsu, syn beraního Amona, stvořitelsky oplodní Kosmické vejce.

V užším pojetí se Velikonocemi míní pouze slavnost Zmrtvýchvstání Páně neboli Vzkříšení Krista (Boží hod velikonoční), resp. její vigilie na Bílou sobotu („velká noc“), v širším pojetí se jimi myslí Velikonoční triduum (příčemž období od Zeleného čtvrtka až do sobotní vigilie je vlastně součástí postní doby, tedy

ne doby velikonoční, toto pojetí je tedy terminologicky ne zcela správné), v nejširším smyslu pak celá doba velikonoční, tedy padesátidenní období od neděle Zmrtvýchvstání do letnic.

V západní křesťanské tradici neděle Zmrtvýchvstání připadá na první neděli po prvním jarním úplňku po rovnodennosti, tedy na měsíc březen či duben.

Nejstarším svědectvím o slavení křesťanských Velikonoc může být zmínka v listech apoštola Pavla. Nejstaršími mimobiblickými doklady jsou pak spory 2. století o datum slavení „Velikonoc“ a spis Peri Pascha Melitona ze Sard z 2. století. Slavení Velikonoc se tedy v církvi objevilo velmi brzy a již od počátku je významově provázáno s židovskou oslavou Pesachu, jejíž prvky dodnes v sobě nese. Ježíšovo projití smrtí a vzkříšení křesťané chápou jako naplnění starozákonního obrazu přejití Izraelitů Rudým mořem při odchodu z Egypta. Oslava Velikonoc tradičně trvá celých padesát dní, které vrcholí svátkem Seslání Ducha svatého – letnicemi. První týden Velikonoc se nazývá velikonoční oktáv.

Lidové zvyklosti spojené s Velikonocemi se pochopitelně místně liší. Vzhledem k časové blízkosti křesťanských Velikonoc a jarní rovnodennosti mají tyto tradice původ v pohanských oslavách příchodu jara.

Slovanský název svátku, Velikonoce, se vztahuje na „velkou/velikou noc“ v níž byl Kristus vzkříšen.

Přesné datum Ježíšovy smrti neznáme, avšak možností, mezi nimiž lze vybírat, příliš není. Isaac Newton došel svými výpočty roku 1733 k tomu, že k Ježíšově smrti mohlo dojít v pátek 7. dubna 30, 3. dubna 33 nebo 23. dubna 34; poslední z možností sám dával přednost. Gerhard Kroll ve své knize Po stopách Ježíšových soudí, že nejpravděpodobnějším datem je 7. duben 30. Podle C. Humphreyse a W. D. Waddingtona (1990) v podvečer 3. dubna 33 v Jeruzalémě vyšel Měsíc v úplňku zčásti zatmělý; toto zatmění skončilo 51 minut po východu Měsíce. Tento údaj se shoduje s vyprávěním evangelií – Mt 27, 45 (Kral, ČEP); Mk 15, 33 (Kral, ČEP); Lk 15, 33 (Kral, ČEP), takže toto datum (3. dubna 33) je velmi pravděpodobně dnem Kristovy smrti na kříži. Ježíšovo vzkříšení by pak připadalo na 5. dubna 33.

Pravidla pro určení data Velikonoc stanovil roku 325 První nikajský koncil. Podle nich připadají velikonoční svátky na neděli následující po prvním jarním úplňku. Pokud první jarní úplňk připadne na neděli, slaví se Velikonoce až další neděli. Pondělí velikonoční podle těchto pravidel může připadnout na den v rozmezí od 23. března do 26. dubna, tedy přibližně znamení Berana, které je ve zvěrokruhu již od Hipparcha.

Velikonoce podle katolické tradice začínají vigilií neděle Vzkříšení (která završuje velikonoční triduum Zeleného čtvrtku, Velkého pátku a Bílé soboty) a trvají padesát dní až do Letnic, slavnosti Seslání Ducha Svatého. První týden Velikonoc se nazývá Velikonoční oktáv. 40. den Velikonoc je slavnost Nanebevstoupení, která připomíná Ježíšův výstup ze země do nebe a jeho oslavení u Otce.

VELIKONOČNÍ SYMBOLY

Velikonoční beránek

Beránek představoval v židovské tradici Izrael jako Boží stádo, které vede Hospodin. Zároveň Židé při svém svátku pojídají beránka jako připomínku svého vysvobození z Egypta. V křesťanství je beránek jedním ze symbolů Ježíše Krista, neboť obrazně podle křesťanské víry on je beránek, obětovaný za spásu světa

Kříž je nejdůležitějším z křesťanských symbolů, protože Kristus byl odsouzen k smrti ukřižováním. Tento trest patřil k trestům nejvíce krutým a ponižujícím. Tento symbol je ale mnohem starší. Ukřižování odpovídá zimnímu slunovratu, kdy Slunce vstupuje do souhvězdí Jižního kříže.

Bohoslužba velikonoční vigilie začíná zapálením velikonočního ohně, který symbolizuje vítězství Ježíše Krista nad temnotou a smrtí. Od tohoto ohně se pak zapaluje velikonoční svíce (paškál). Ta je v mnoha kulturách chápána jako znamení života.

Takto zapálená svíce se v průběhu velikonoční bohoslužby noří do křestní vody, je ozdobena znamením kříže a symboly A a Ω , tj. začátku a konce věků, jimiž je Kristus. Tato svíce se potom zapaluje po celou velikonoční dobu až do letnic a při každém křtu, aby se naznačilo, že křest patří k Velikonocům. Tato svíce se též rozzihá při křesťanském pohřbu na znamení toho, že zemřelý stejně jako Kristus prošel branou smrti a církev se za něj modlí, aby vstal k novému životu s Bohem.

Pálení čarodějnic či Beltain je pohanskou obdobou (například Pääskkärring) a například ve Finsku se koledníci převlékají za čarodějnice. Oheň zde symbolicky očisťuje od zlého ze zimního období.

Dalším z velikonočních symbolů je vajíčko, symbol nového života, neboť samo zárodek života obsahuje.

V mnoha kulturách je vejce symbolem plodnosti, života a vzkříšení. Už ve starověkém Egyptě či Persii se na svátky jara barvila červeně vajíčka. Zdobení skořápek vajec však může sahát až do pravěku. V souvislosti s lidovou tradicí se zvyk tato vejce malovat udržuje i nadále.

Důvodem pojídání vajec o Velikonocích byla zřejmě i skutečnost, že vejce se nesměla jíst v postní době jakožto lacticinie. V západním křesťanství se vejce vykládá jako symbol zavřeného hrobu, z něhož vstal Kristus, jako symbol nesmrtelnosti. Ve východním křesťanství se červené vykládá jako krev Krista.

Kočky symbolizují palmové ratolesti, kterými vítali obyvatelé Jeruzaléma přicházejícího Krista. Tradičním křesťanským zvykem je jejich svěcení na Květnou neděli a používání popela z jejich spálení o Popeleční středě.

Ačkoli mnoho nenáboženských tradic má své kořeny v křesťanské symbolice, některé velikonoční symboly můžeme vystopovat až z předkřesťanské doby. Například zajíček má zřejmě původ v pohanských rituálech oslavujících příchod jara, avšak např. v byzantské ikonografii představoval zajíc Krista. Symbolika zajíce pochází z tradice oslav svátku pohanské bohyně plodnosti Eostre. Z jejího jména je odvozeno slovo Easter, anglický název křesťanských Velikonoc. Podle legendy bohyně Eostre proměnila ptáčka, který umrzl ve vánici, v zajíce. On pak z vděčnosti každé jaro kladl vejce jako pták.

Křen symbolizuje hřebíky či hořkost utrpení Krista. Zvyk pojídat křen o Velikonocích se udržuje především v Polsku, Rakousku a Slovinsku. Odpovídá židovské tradici, kdy o pesachu se pojídá jako hořká bylina.

Mléko s medem symbolizuje dvojedinost Krista. Ve formě tzv. jidáše symbolizuje provaz Jidáše Iškariotského. Mléko a strdí symbolizuje zaslíbenou zem z Exodu, což je přejato i do legendy o Praotci Čechovi. S beránčím Amonem byl ztotožňován i Zeus, který byl jako mladý krmen mlékem a medem.

Dvojjediný Amon-Re má slzy, ze kterých se zrodili lidé a které symbolizují med nebo včely. Reova manželka Hathor (respektive Mut) je kraví bohyně mléka (symbolizuje Mléčnou dráhu).

NENÁBOŽENSKÉ VELIKONOČNÍ TRADICE

Už od svátků jara, které jsou starší než Velikonoce, jsou časem oslav a veselí. Dnes jsou i komerčně důležité, protože se na ně váže mnoho zvyků, k jejichž uskutečnění je třeba vynaložit nějaké úsilí nebo jen tak zajít na nákup. Prodávají se například velikonoční pohledy, ozdoby nebo cukroví v podobě velikonočních vajíček, beránků nebo zajíčků.

V Česku je prastarou tradicí hodování a pomlázka. Na Velikonoční pondělí ráno muži a chlapci chodí po domácnostech svých známých a šlehají ženy a dívky ručně vyrobenou pomlázkou z vrbového proutí. Pomlázka je spletena až z dvaceti čtyř proutků a je obvykle od půl do dvou metrů dlouhá a ozdobená pletenou rukojetí a barevnými stužkami. Podle tradice muži při hodování pronášejí koledy. Nejznámější velikonoční koledou je tato krátká říkanka: „Hody, hody doprovody, dejte vejce malovaný, nedáte-li malovaný, dejte aspoň bílý, slepička vám snese jiný...”

Jestli dojde dříve na pomlázku, nebo koledy, záleží na situaci. Ačkoli může být vyšlehání bolestivé, není cílem způsobovat příkoří. Spíše je pomlázka symbolem zájmu mužů o ženy. Nenavštívené dívky se mohou dokonce cítit uražené. Vyšupaná žena dává muži barevné vajíčko jako symbol jejích díky a prominutí. Pověst praví, že dívky mají být na Velikonoce vyšlehány, aby zůstaly celý rok zdravé a uchovaly si plodnost. V některých oblastech ženy mohou pomlázku oplatit odpoledne, kdy vylívají na muže a chlapce kbelíky studené vody. Zvyk se napříč českými zeměmi mírně mění.

Jiný výklad pomlázky – odvozeno od pomlazení, tj. omlazení. Proto muži používají mladé proutí s největším podílem „životní síly“ kterou jakoby předávají vyšlehané osobě. Z téhož důvodu ženy dávají jako odměnu za omlazení vajíčko, prastarý symbol nového života. Jinak v Čechách nejsou tradicí hody ale koleda (hody jsou spíše pomístní název), přičemž koleda probíhala v průběhu roku vícekrát, ne jen v období velikonoc a jejím původním smyslem byla ochrana před špatnými vlivy a posílení těch dobrých. Za toto byli koledníci odměňováni. V průběhu doby se původní smysl vytrácel a vlastně se stala „lepší“ formou žebroty chudší části obyvatelstva.

VELIKONOCE PŘILÁKAJÍ DO PRAHY PŘES 230 TISÍC TURISTŮ

O letošních Velikonocích přijede do Prahy zhruba 235 tisíc zahraničních návštěvníků, tedy asi o sedm procent meziročně víc. Čechů se v hlavní město v poslední dekádě března ubytuje přibližně 30 tisíc, podobný počet lidí se vypraví do Prahy ke známým či příbuzným nebo na jednodenní výlet. Odhaduje to Prague City Tourism (PCT).

V první řadě přijedou hosté z Evropy, kteří využijí prodloužený víkend. Protože v ČR máme letos Velký pátek poprvé jako den pracovního klidu, očekáváme také zájem domácích hostů," uvedl pražský radní pro oblast kultury Jan Wolf.

Svátky jara podle Prague City Tourism lákají hlavně turisty ze sousedních zemí - z Německa, Slovenska, Rakouska a Polska. Tradičně také přijíždějí návštěvníci z Itálie, Británie, Španělska a Francie. Podíl Evropanů na celkové návštěvnosti ze zahraničí byl během období Velikonoc v posledních čtyřech letech vždy zhruba 70 procent. "Pravoslavné Velikonoce budou sice až v květnu a již téměř dva roky ruských turistů ubývá, ale stále ještě jsou podle posledních výsledků pro Prahu pátou nejdůležitější zdrojovou zemí, což platí i pro jarní měsíce," dodala ředitelka Prague City Tourism Nora Dolanská. Nejvíce volna v období Velikonoc mají ve Skandinávii - lze tedy podle PCT počítat se zvýšenou návštěvností i ze zemí jako jsou Švédsko, Finsko, Dánsko či Norsko. Ze vzdálených zemí do české metropole cestují o Velikonocích především turisté z USA, Jižní Koreje, Číny a Izraele. Prague City Tourism očekává podle mluvčí Kateřiny Bártové nárůst počtu turistů z Asie o 14 procent. Velikonoční neděle letos připadá na 27. března.

Zdroj: týden.cz

Rubriku Velikonoce připravila: Mária Ramsová

SPRÁVNÁ ŘEŠENÍ

120 x	stodvacetkrát
20° 11' 32"	dvacet stupňů jedenáct minut třicet dva vteřin
15 °C	patnáct stupňů Celsia
20 K	dvacet stupňů kelvina
15.20	patnáct hodin dvacet minut
2:30	dvě minuty třicet sekund
17 %	sedmnáct procent
20%	dvacetiprocentní
5 m	pět metrů
7m	sedmimetrový
Dva miliony sedm set tisíc	2 700 000
Třicet metrů	30 m
Dvoumetrový	2m
Padesát procent	50 %
Tříprocentní	3%
Třetí odstavec	3. odstavec
O šesté hodině	o 6. hodině
Rozměr dvakrát pět metrů	rozměr 2x5 m
Tři krát sedm rovná se dvacet jedna	$3 \times 7 = 21$